

เทศน์อบรมฆราวาส ณ สวนแสงธรรม กรุงเทพฯ
เมื่อเช้าวันที่ ๑๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๘

หัวใจนี้เทศน์ถึงนิพพาน

ก่อนจึงหัน

พลังของจิตเป็นเรื่องเล็กน้อยเมื่อไร อะไรๆ มันจะเป็นอะไรก็เครื่องใช้ของจิตทั้งนั้น เมื่อจิตยังติดอยู่อะไรๆ มันก็ไม่รุนแรง เรียกว่าช่วยได้มากจริงๆ เช่นอย่างคุณแพวงฯ เขียนจดหมายมาหาเรา เขาบอกว่าหมอมเขากำหนด คือเป็นมะเร็ง อย่างนานไม่เลยหกเดือน เขาบอกอย่างนั้น ไม่มีทางแก้ไขแล้ว อย่างนานหกเดือนตาย เขาเขียนจดหมายมาหาเรา เมื่อเป็นอย่างนี้แล้วก็อยากจะภาวนาอย่างเดียว เขียนจดหมายมาหาเรา กุฎิจะว่างไหม ถ้าธรรมตาๆ กุฎิก็ไม่เคยว่างเราบอก ถ้าตั้งใจภาวนาจริงๆ แล้วไปเถอะ บอกอย่างนี้เลยนะเรา

พอเขาได้รับจดหมายออกเดินทางเดี๋ยวนั้นเลย ตอนเช้าถึงแล้ว “เฮ้อ ได้รับจดหมายแล้วหรือ” “ได้รับเย็นเมื่อวานนี้” เตรียมมาเลย “เอา ถ้าอย่างนั้นให้เลือกเอากุฎิ” นั้นเห็นไหมรับกันปั๊บเลย ให้เขาเลือกเอากุฎิที่อะไร ห้วยธาร กับกุฎิคุณหญิงก้อย อยู่ทุกวันนี้ ให้เลือกเอาสองหลัง เขาเลือกเอากุฎิคุณหญิงก้อย ตั้งแต่นั้นมาเราก็เทศน์ให้ฟังทุกเย็นๆ สามเดือน นั้นละมือเขียนต้องมือลบเข้าใจไหม ถ้าตั้งใจทำจริงๆ เอาไปเมื่อไรก็ได้ เขาก็มาเดี๋ยวนั้นเลย เราก็อธิษฐานตั้งแต่วันนั้นมาตลอดสามเดือนกว่า

กลับมาแล้วปีกว่า นุ่นเห็นไหมละ หกเดือน ที่น้ำมันยื่นเข้าไปเลยครึ่งปี ปีกว่าล่วงไปแล้ว หมอมเขาทำนาย เขาบอกว่าอย่างนานไม่เลยหกเดือน เขามาจะได้ภาวนาได้กำลังใจ อย่าไปสนใจกับมัน สิ่งนี้มันตายได้ด้วยกันทั้งนั้นละ เราบอกตรงๆ คนที่ยังไม่ตายก็คือคนจะตายอยู่นั้นละ คนไม่เป็นโรคคือคนจะตายเหมือนกัน จิตไม่ตาย ส่งเสริมจิตให้มีกำลังให้ดี แกกก็ได้บรมเต็มที เราก็อธิษฐานมาได้ปีกว่า นุ่นนะเห็นไหมละ หมอมเขาบอกว่าอย่างนานไม่เลยหกเดือน ฟาดไปตั้งปีกว่า ก็เป็นอย่างนั้นละอำนาจของจิต

พอพูดอย่างนี้แล้วก็ระลึกถึงท่านอาจารย์กู่ อาจารย์กว่าสององค์ พี่กับน้องกัน และเป็นญาติกันกับท่านอาจารย์ฝัน สนธิสนมกันมากกับเราท่านอาจารย์กู่ เพราะเราไปอยู่กับท่านที่วัดทุ่งสว่าง หนองคาย มาหาท่านอาจารย์มันไม่ทัน ท่านไปสกลนคร ออกพรรษาเรารีบมาจากโคราชจะมาให้ทัน ไม่ทันท่าน เราก็เลยเถลไถลไปทางหนองคาย พักวัดทุ่งสว่าง หนองคาย แต่ก่อนมันอยู่นอก กลางทุ่ง มันสงบดี เห็นว่าสะดวกสบาย ท่านอาจารย์กู่ท่านอยู่ที่นั่น อยู่กับท่าน

องค์นี้ละท่านจะตายท่านอยู่ถ้าเจ้าผู้ข้า ที่อำเภอพรรณานิคม เห็นอย่างชัดเจน
 อย่างนี้ละ ท่านสั่งเสียพระที่ปฏิบัติท่านอยู่ โรคท่านดูจะเป็นมะเร็งที่ตรงนี้จะทำ พอถึง
 กาลเวลาแล้วท่านก็เลยเข้าไปอยู่ที่ถ้าเจ้าผู้ข้า เวลาจวนตัวเข้ามาท่านสั่งกับพระเลย
 “จวนแล้วนะนี่” ท่านบอกเป็นระยะๆ “เวลานี้จวนแล้ว เรื่องธาตุขันธ์นี้จะไปไม่รอด
 จวนเต็มที่แล้ว แต่จิตใจนั้นไม่มีอะไร ท่านพูดนะ เหมือนกับว่าเครื่องมือของเราชำรุด
 ทрутโตรมแล้ว เวลานี้กำลังจะพัง จิตมันไม่พัง ผมไม่ได้มีอะไรกับสิ่งเหล่านี้ะ อย่าวิตก
 วิจารณ์กับผม” ท่านบอกเลย

“เรื่องเหล่านี้มันพังด้วยกันทั้งโลก ขอให้อบรมจิตให้ดี ให้ตั้งใจปฏิบัติ โรค
 เหล่านี้เข้าถึงไม่ได้ จิตกับกิเลสเข้าถึง เอ้า ชำระกิเลสให้หมดไปๆ กิเลสออกจากใจๆ
 แล้วไม่สงสัย นี่ผมจวนแล้วนะ” บอกชัดๆ แล้วท่านก็รีบสอนหมู่เพื่อนที่รุมอยู่กับท่าน
 “ให้ตั้งอกตั้งใจนะ จิตนี้แน่ที่สุด ขอให้อบรมให้ธรรมเข้าสู่ใจ จะไม่มีอะไร เรื่องโรคภัย
 ไข้เจ็บนี้เพียบอยู่อย่างนี้ นี่ผมก็จวนจะไปแล้ว แต่จิตผมไม่มีอะไรกับสิ่งเหล่านี้” นี่ผม
 จะไปแล้วนะ เห็นไหมละ ท่านนั่งสอนอยู่นั้นนะ ผมจะไปละ ปีบไปเลย อย่างนั้นละจิต
 คือร่างกายนี้มันจะพัง ก็สอนหมดจนกระทั่งหมดวาระนะ นี่ผมจวนแล้วนะๆ บอกให้ชัด
 พอเสร็จแล้วผมจะไปแล้วนะ ไป นั้นเห็นไหมอำนาจของจิต ของเล่นเมื่อไร

ขอให้ปฏิบัติ บรรดาพี่น้องทั้งหลาย อย่าลืมจิตนะ ได้เห็นชัดเจน เรื่องการอบรม
 จิตนี้ไม่มีห่วงกับอะไรเลย อะไรจะพังอะไรจะไม่พัง จิตนี้ไม่มีเลย เพราะเป็นเจ้าของ
 เครื่องมือ อันนี้เป็นเครื่องมืออาศัยเฉยๆ พอถึงเวลาแล้วอะไรชำรุดพอซ่อมได้ก็ซ่อม
 ซ่อมไม่ได้ก็ทิ้งไปๆ ร่างกายของเราเหมือนกันรักษาไปๆ เช่นอย่างเข้าโรงพยาบาล ไป
 โรงพยาบาลก็คือเข้าโรงซ่อมนั่นแหละ จะเป็นอะไรไป ซ่อมไหวก็ไหว ไม่ไหว
 โรงพยาบาลก็เป็นปาช้า ปาช้าฝืดฝืดสัด กลับมาก็มี ตายไปในนั้นก็มิ

ปาช้าที่ไหนจะมากกว่าปาช้าที่โรงพยาบาล พูดให้มันชัด นี่ภาษาธรรม เราอย่า
 เข้าใจว่าใครไปโรงพยาบาลแล้วจะหายออกมาๆ โรงพยาบาลเมื่อรักษาไม่ได้หมอก็ยัง
 ต้องตาย จะว่าไง เห็นความตายได้ยังไง เมื่อรักษาไม่ไหวก็ตายได้ โรงพยาบาลจึงเป็น
 ปาช้าด้วย เป็นโรงซ่อมด้วย ซ่อมได้ก็ได้ ซ่อมไม่ได้ก็ปล่อยไป ตายๆ นั้นละสำคัญเรื่อง
 ตาย คือซ่อมร่างกาย ซ่อมจิตให้ซ่อมเสียตั้งแต่บัดนี้ทุกคนนะ ทุกคนให้ซ่อมจิต

เรื่องกิเลสนั้นนะมันรุมอยู่ภายในจิตใจ โรคเรื้อรังคือโรคกิเลสกับจิต โรคเรื้อรัง
 มีอยู่กับหัวใจทุกคนๆ เบียดเบียนทำลาย ได้รับความทุกข์ความลำบาก พาดิตพาดิน นี้
 มีแต่กิเลสทั้งนั้นพาให้เป็น พอสิ่งเหล่านี้จางไปๆ ธรรมเข้าหล่อเลี้ยงจิตใจ จิตใจจะ
 สงบๆ ความตืดความดันจะสงบลงๆ สูดหายใจตืดไม่ตืด ออะไรจะเป็นยังงี้ๆ ก็สบาย

หมดภายในใจ นี่ละอำนาจแห่งการอบรมจิต อบรมให้เต็มที่แล้วมันจะเป็นยังไงก็ไม่มี
หวั่น เคย ก็เครื่องมือ ใช้ไม่ได้จะทิ้งเมื่อไรก็ทิ้ง เมื่อพอใช้ได้ค่อยใช้ไป

ใจนี้ตายไม่เป็น ให้จำให้ตึนะ ให้บำรุงอรรถธรรมคุณงามความดีไว้ ใส่ใจให้ดี
ใจนี้ไม่ตาย สิ่งทั้งหลายมีมากมีน้อยเราอาศัยชั่วเวลามีชีวิตอยู่เท่านั้นเอง แต่ใจนี้อาศัย
บุญอาศัยธรรมเท่านั้น ไม่อาศัยอะไร สิ่งของอะไรจะมีมากมีน้อยชั่วระยะเวลา เราอาศัย
เขาไปชั่วระยะเวลา พอลมหายใจขาดเท่านั้นสิ่งเหล่านั้นขาดสะบั้นไปตาม ๆ กันหมดเลย
แต่บุญกุศลกับใจนี้ไม่ขาด ติดแนบเลย นี่เป็นของเรา เป็นอัตสมบัติ สมบัติของตนโดย
แท้ อันนี้ไปเลย

อย่างที่พูดท่านอาจารย์กู๋ ท่านสอนพระเถระ ท่านจวนจะตายท่านสอนจนกระทั่ง
หมดวาระ “ผมจะไปแล้วนะ ป๊อบ ๆ ไปเลย ท่านสอนว่า อย่าประมาท เอาจิตให้ดี เมื่อ
จิตดีแล้วอะไร ๆ จะเป็นอะไรเป็นเรื่องเครื่องมือของจิต สังขารร่างกายเป็นเครื่องมือ
ของจิตทั้งนั้น เอาจิตให้ดี ถ้าจิตดีแล้วสิ่งเหล่านี้ไม่มีปัญหาอะไรเลย นี่ผมจวนจะไปแล้ว
นะ” นั่นบอก “ให้ตั้งใจภาวนา” สอนพระ “อบรมจิตให้ดี” พอเสร็จแล้วผมไปแล้วนะ
ป๊อบไปเลย นั่น ท่านแผลอะไรที่ไหน นั่นละจิตดีเป็นอย่างนั้น

เพราะฉะนั้นจึงให้สั่งสมความดีเข้าสู่จิต ภายนอกเราอาศัยตั้งแต่วันเกิดมาอยู่
แล้วแหละ ภายในจิตใจนี้ส่วนมากไม่ค่อยได้อบรม ไม่ค่อยได้สนใจกัน หาแต่สิ่งหลอ
เลี้ยงภายนอกร่างกาย ส่วนหล่อเลี้ยงภายในคือบุญกุศลนี้ไม่ค่อยได้ทำกัน นี่ละจอม
ปราชญ์ท่านสอนลงจุดนี้ ก็เลสอนให้คนโง่ มันสอนลงไปอีกแบบหนึ่ง ให้ลืมนื้อลืมตัว
ตลอดไป นั่นละคำว่าบุญว่าบาป ไม่มีใครจะเห็นบุญเห็นบาป รู้บุญรู้บาปได้ยิ่งกว่า
ศาสตาคค์เอก ชู้ตรงไหนถูกหมด ๆ คิดดูซิกิเลสอยู่ในหัวใจเรามากน้อย ชู้ลง ๆ ตรงนั้น
ให้แก้ตรงนั้น ๆ ใครบอกได้ที่ไหน ไม่มีใครบอก มีพระพุทธเจ้าเท่านั้นมาบอกว่ากิเลส
เป็นข้าศึกต่อใจ

เราอยู่กับหัวใจเราตลอดมา เรายังไม่รู้ว่กิเลสเป็นอะไร กิเลสกับเราก็กัพันกัน
เป็นอันเดียวกันไปเลย อะไรก็ว่าเราต้องการ เราอย่างนั้นเราอย่างนี้ มีแต่กิเลสพาเป็น
เราไปหมด หลงกันตลอด ส่วนพระพุทธเจ้าแยกป๊อบออกไปเลย กิเลสกับธรรมอยู่ที่ใจ
ให้อบรมธรรมให้ดี จะได้เห็นเรื่องของกิเลสเป็นลำดับ นั่นท่านสอนอย่างนั้นนะ นี่ละให้
พากันตั้งใจปฏิบัติ ใจนี้ไม่เคยตาย ที่สุดของใจคือธรรมธาตุ นิพพาน ไม่ตาย ท่านจึง
นิพพานเที่ยง คือธรรมธาตุ ไม่เคยตาย ตกนรกหมกไหม้ก็กัพันก็กัปปี้ ทุกข์ยอมรับว่า
ทุกข์ แต่ไม่ตายไม่ฉิบหายคือใจ

จากนั้นมาแล้วเพราะโลกอันนี้โลกอนิจจัง ถึงตกนรกตั้งกัปปตั้งกัปปี้มันก็มี
เปลี่ยนแปลงได้ เปลี่ยนแปลงจนพันมาได้ และจากนี้พันไปฟาดจนกระทั่งถึงนิพพาน

เป็นธรรมดา ไม่ตาย นั่นเป็นธรรมดา นี่จิตดวงนี้ไม่เคยตาย นอกนั้นพังทั้งนั้น ๆ จิตนี้ไม่พัง ขอให้รักษาจิตให้ดี สั่งสมความดีงามให้มากขึ้น ๆ จะชุ่มเย็นเป็นสุข เรายังจวนจะตายก็เหมือนกันนี่ก็ดี ยิ่งเร่งสั่งสอนเข้าไป ๆ จวนตายแล้วนะ บอก ตายแล้วไม่มาสอน ให้พากันตั้งใจเสียนะ ถ้าเชื่อพระพุทธเจ้าไม่ได้แล้วเรียกว่าเรานี้หมดค่าหมดราคา เป็นเศษมนุษย์ ถ้าเชื่อธรรมพระพุทธเจ้าไม่ได้แล้วให้ชี้ตัวเองเลยว่า เรานี้เป็นคนหมดคุณค่า ไม่มีค่ามีราคา มีแต่ลมหายใจเท่านั้นเอง ถ้าเชื่อพระพุทธเจ้าแล้วมีค่ามีราคาเป็นลำดับลำดับ พันได้เลยถ้าเชื่อพระพุทธเจ้า เชื่อกิเลสเชื่อมานานแล้ว ตายกองกันอยู่ที่นี่มากมายขนาดไหน เห็นใครวิเศษวิโสเพราะเชื่อกิเลส แต่ผู้วิเศษวิโสเพราะเชื่อธรรมมีมากมายขนาดไหน นั่น เอาอันนี้มาจับกัน วัดเข้ามาในตัวของเรา เอละจะให้พร

หลังจันทัน

คนที่มาขอเขาไม่ไปขอกับคนมีนะ คนมีเงินมีทอง พวกเศรษฐี เขามาขอคนจนอย่างเรา จนเท่าไรเขายังมาขอมาก การช่วยชาติบ้านเมืองก็หยุดไปแล้ว รายได้ที่มาช่วยชาติก็หยุดไปตาม ๆ กัน แต่การขอไม่ได้หยุด เงินที่เขาบริจาคมานี้ให้ ช่วย เพราะฉะนั้นมันถึงไม่ทันกัน ขอมากจริง ๆ นะ ไม่ใช่ธรรมดา ที่เราบอกนี่คือเรารับแล้ว ที่เราไม่รับหรือรับไม่ได้ เยอะนะ หลังไหลมาทุกทิศทุกทาง ก็ไม่ทราบจะเอาอะไรให้ มันไม่มีจะว่าไง แต่ละวัน ๆ ไม่ค่อยเว้นนะมาขอ ทางนั้นมาทางนี้มา ส่วนมากก็โรงพยาบาลมากกว่าเพื่อน พวกโรงเรียน สองแห่งนี้มาก วันหนึ่ง ๆ จ่ายไม่หวาดไม่ไหวนะ

เรื่องวิทยุก็รู้สึกว่าจะกระจายไปมากเวลานี้ กระจายไปทุกแห่งทุกหน ควรจะได้ฟังจากวิทยุเสียงธรรมทางวิทยุ เวลานี้มีอยู่ทั่วไป กระจายออกไปเรื่อย ๆ ดูเหมือนจะแทบทุกภาคแล้วมัง ทางภาคใต้ก็ไปไม่มากนัก ดูเหมือนสามแห่ง พังงา สะเดา แล้วก็ทางประจวบ พัทลุงกำลังจะเริ่ม เป็นสามสี่แห่งทางภาคใต้ เราพูดจริง ๆ ทางภาคใต้เรารู้สึกจะห่างเหินธรรมะภาคปฏิบัติมากกว่าภาคอื่น ๆ กรรณฐานท่านก็ไม่ค่อยไป ไปก็นิด ๆ หน่อย ๆ ผู้จะแนะนำสั่งสอนให้เป็นเนื้อเป็นหนังจริง ๆ ไม่ค่อยมีทางภาคใต้

เพราะฉะนั้นพี่น้องทางภาคใต้เราจึงรู้สึกว่าจะห่างเหินธรรมมากกว่าภาคอื่น ๆ นี่ละ ภาษารวมฟังเอา คือพระปฏิบัติทั้งหลายท่านไม่ค่อยได้ไปทางนั้นมาก ภาคอื่นไปทั่ว ๆ ไป ท่านสอนเป็นเนื้อเป็นหนังจริง ๆ ภาคปฏิบัติสอน ไม่ได้สอนสุมสุมสุมห้านะ คือท่านปฏิบัติมาท่านก็จริงจัง ๆ ตลอด เวลาท่านสอนคนอื่นท่านก็สอนแบบเดียวกัน สอนแบบจริงจัง ไม่เหลาะแหละ แต่ทางภาคใต้นั้นกรรณฐานเรามีน้อยมาก เพราะฉะนั้นอรรถธรรมจึงไม่ค่อยกระจายไปทางนั้นเหมือนภาคอื่น ๆ มีน้อยมากทีเดียว

นี่ทางวิทยุเราก็เริ่มไปทางพังงา สะเดา ประจวบคีรีขันธ์ นี่กำลังจะเริ่มที่พัทลุงอีกแห่งหนึ่ง ต่อไปนี้จะกระจาย ถ้าธรรมะกระจายไปที่ไหนความสงบร่มเย็นจะมี ถ้าธรรมะ

ไม่ไปแล้วอะไรจะเจริญก็เจริญเถอะ เจริญด้วยพินด้วยไฟทั้งนั้นแหละ ธรรมะเท่านั้น เป็นน้ำดับไฟๆ ที่ไหนมีธรรมไม่ต้องว่าที่นั่นเจริญไม่เจริญ เจริญแล้ว มีธรรมอยู่ที่ไหน จะเจริญอยู่ภายในใจ ชุ่มเย็นภายในใจ ถ้าไม่มีธรรมแล้วก็ไปเจริญภายนอก ดัดดินอยู่กับภายนอก เป็นพินเป็นไฟไปเลย ไม่ได้ชุ่มเย็นเหมือนธรรมภายในใจ ธรรมภายในใจนี้ผิดกันมากที่สุดทีเดียว อยู่กับผู้ใดก็ตามเย็นสบาย

ดังที่เคยพูดแล้วว่าพระท่านอยู่ในป่าในเขา ท่านสั่งสมแต่ธรรมตลอดเวลา ท่านเย็นมากนะ เรามองไปที่ไหนมองไปๆ พูดไม่ลำเอียงนะ มองไปไหนก็มองไปเถอะ จุดที่เด่นแห่งความสุข ความสงบเย็นใจ ความสว่างไสว ความแปลกประหลาดอัศจรรย์ จะอยู่ตามป่าตามเขาที่พระท่านบำเพ็ญ ที่นั่นเจริญ เจริญในหัวใจ นอกนั้นก็ยังมีแต่ต้นลมต้นแล้งกันไปอย่างนั้น ไม่ได้มีความจริง แต่นี่เป็นความจริงประจักษ์ใจๆ ของผู้ปฏิบัติธรรม

พอต้นปีนี้ท่านทำงานของท่านแล้ว ทำงานอยู่ภายในใจ สำรวมระวังใจตลอด มันจะคิดไปในแง่ใดมุมใด ผิดท่านตบปั๊บๆ มันก็ไม่มีทางคิดไปในทางชั่วแล้วนำความเดือดร้อนมาสู่ตัวเรา คิดในทางที่ดี ทางที่นั่นส่งเสริมขึ้นเรื่อยๆ ทางชั่วปัดออกๆ จิตใจเมื่อมีการบำรุงรักษาก็มีความเจริญขึ้นเรื่อยๆ ที่นี้อยู่ไหนถ้าใจเป็นสุขแล้วมันเย็นไปหมดนะ ถ้าใจเป็นทุกข์ไม่มีอะไรสุขในโลกนี้ ทุกข์หมด มันทุกข์มันสุขอยู่ที่ใจ อย่ามองข้ามหัวใจไปนะ อยู่ที่ไหนให้ดูใจตัวเอง ถ้าใจเราเดือดร้อนวันนี้เราไม่สบายเราเป็นทุกข์แล้ว โลกที่เขาไม่สนใจกับธรรมเลยยังเป็นทุกข์กว่าเรา เราเป็นผู้มีธรรม มีธรรมบำรุงรักษาจิตใจไม่คอยเดือดร้อนมากนัก

อย่างที่พระท่านบำเพ็ญธรรมอยู่ในป่าท่านไม่คอยเดือดร้อน ท่านบำรุงรักษาใจตลอดเวลา สง่างามอยู่อย่างนั้นละ เรื่องอาหารการกินที่อยู่ที่อยู่อาศัยท่านไม่ได้สนใจ ยิ่งกว่าการอยู่ในป่าของท่าน ท่านสนใจในการอยู่ในป่าในเขา ที่สังดับเงียบเพื่อบำรุงธรรมเข้าสู่ใจ ที่ไหนเอิกเกริกเฮฮาที่นั่นทำลายธรรม ท่านจึงไม่ชอบอยู่ อยู่ในป่าในเขา อย่างที่พระจิตตคุดต์ท่านแสดงไว้ในธรรม ท่านอยู่ถ้ามาตั้ง ๖๐ ปี ฟังซิ พวกรุกขเทวดาห้อมล้อม รักท่านมาก ท่านจะไปที่ไหนๆ เขาหักเขาห้ามด้วยวิธีการต่างๆ เทวดา เขาไม่ยอมให้ท่านไป

แม้ที่สุดพระราชามานิมนต์ให้ไปในพระราชวังเทวดาก็ไม่พอใจ ท่านเองท่านยังไม่พอใจใหญ่ ไม่อยากสนใจกับใคร ท่านอยู่ในภูเขาคู่เดียวเท่านั้น เรียกว่าพระจิตตคุดต์ แปลว่าผู้รักษาจิต แผลออกแล้วนะ ท่านสำรวมมากที่สุดทีเดียว เพดานถ้ำนี้ ท่านไม่เคยมองขึ้นเลย บรรดาพระลูกศิษย์ลูกหาไปเยี่ยมท่าน พอไปเห็นก็พากันตื่นเต็นในที่นี้ที่นี้ ตามถ้ำตามอะไร ขึ้นขึ้นขึ้น เขามีวาดภาพพระพุทธรูปไว้ที่นั่น พระพุทธรูปเจ้าดูว่า

๗ พระองค์หรือใจ องค์นั้นชื่อนั้นๆ เวลาท่านจะใส่ปัญหา ท่านพูดเรียบๆ แล้วท่านใส่ปัญหา “เอ้อ พวกท่านทั้งหลายนี่ตาดีนะ ผมอยู่ในถ้ำมาได้ ๖๐ ปี ผมยังไม่เคยเห็นรูปพระพุทธเจ้าทั้งหลายที่ท่านทั้งหลายพูดอยู่เวลานี้เลย” คือท่านไม่มองข้างบน ดอกพิกุลหล่นเต็มลงมาหน้าถ้ำ ท่านว่า “เอ้อ ดอกพิกุลหล่น” ท่านไม่ได้แหงนขึ้นไปดู นั่นละท่านสำรวจมจิต

เทวดารักมากที่สุดที่เดียว รักท่านมาก เวลาพระราชทานนิมนต์ให้ไป ท่านไม่ยอมไปไปในพระราชวัง สุดท้ายพระราชทานอภัย ท่านไม่ไปให้เลยนี้ ทำยังไงท่านถึงจะไปให้ต้องขอร้อง เอาผ้ามารัดนมแม่ลูกอ่อน รัดถันรัดนมไว้หมด ตีตราไว้เลย พระราชารับสั่งให้เอาผ้ามารัดนมแม่ลูกอ่อนกำลังกินนมอยู่นั้น เอาผ้ามารัดนมไว้แล้วตีตราๆ แล้วก็ให้ไปนิมนต์พระจิตตคุดต์ลงมา ถ้าพระจิตตคุดต์ไม่ลงมาเมื่อไรเด็กต้องหิวนมตาย ท่านหาอภัยเอาพระจิตตคุดต์ลงมา

พอได้ยินว่า พระราชทานรับสั่งให้เอาผ้าขาวผ้าอะไรก็ตามปิดนมแม่ลูกอ่อนไว้หมดเวลานี้ เด็กร้องแงงไม่ได้กินนมแม่ รอดแต่ท่านพระจิตตคุดต์ลงไปแล้วท่านจึงมาเปิดผ้าปิดนมไว้ ลูกจะได้กินนม ท่านก็ โอ้ย โดดลงเขาเลยเชียว ไม่อยู่ โอ้ยตายๆ อย่างนี้ทำยังไงท่านว่า แต่ก่อนท่านไม่สนใจ เขานิมนต์ไม่ไป พอว่าพระราชทานเอาผ้ามาพันนมแม่ลูกอ่อนไว้หมดไม่ให้กินนม จนกว่าว่าพระจิตตคุดต์มาพระราชวังแล้วท่านจึงจะรับสั่งให้เปิดผ้า พระจิตตคุดต์โดดลงเขาเลยเชียว ลงไปก็หาพระราชทานอภัยแล้วท่านกลับมา พอท่านกลับมาแล้วพวกเทวดาห้อมล้อมอยู่หน้าถ้ำเต็มไปหมด รุกขเทวดารักท่านมากที่สุดที่เดียว ท่านไม่ลงไปง่าย ๆ นี้ก็ถึงขนาดเอาผ้ามารัดนมแม่ลูกอ่อนไม่ให้กินนมท่านถึงลงไป เพราะท่านสงสารเด็ก ท่านลงไปเท่านั้น นอกนั้นท่านไม่ไปง่าย ๆ

ท่านผาสุกเย็นใจอยู่ในป่าในเขา ดูจิต สงบร่มเย็น สง่าผ่าเผยอยู่ในใจ ที่ไหนก็สง่าหมดถ้าใจสง่าอย่างเดียว ถ้าใจขุบขอบเหี่ยวแห้งแล้วอยู่ในไหนแล้วไม่มีอะไรชุ่มเย็นละ มันชุ่มเย็นไปจากใจ เพราะฉะนั้นจงพากันอบรมใจให้มีความชุ่มเย็นด้วยธรรม ชุ่มเย็นด้วยอย่างอื่นมันก็ล่อแหลมต่อไฟต่อไฟ ความชุ่มเย็นทางโลกมันมีไฟแทรกเข้ามาด้วย พอรีนเริงบันเทิงแล้วก็โศกเศร้ามาด้วยกัน แต่ความรีนเริงในธรรมนี้ไม่มี อยู่ที่ไหนสงบสบายเย็นไป ท่านจึงให้อบรมจิตให้ดี ถ้าจิตดีแล้วสบายหมดนั่นแหละ

หลักใหญ่อยู่ในจิต ศาสนาใด ๆ ที่จะสอนเรื่องจิตนี้เราไม่ปรากฏนะ แต่พุทธศาสนาเท่านั้นที่สอนจิต เน้นหนักลงที่จิตอย่างเดียว ถูกจุดมหาเหตุของไฟมันเผาอยู่ในใจ และธรรมที่เลิศเลอก็จะเกิดขึ้นที่ใจเมื่อบำรุงรักษาถูกทาง เช่นอย่างการอบรมรักษาศีล มีจิตตภาวนาเป็นต้น นี่คือการบำรุงใจ ใจจะมีความสง่างามขึ้นเป็นลำดับ ถ้า

ไม่มองดูใจเลย มองดูแต่สิ่งภายนอกจนกระทั่งวันตายก็หาความสุขไม่เจอคนเรา ใครจะเอาอะไรมาอวดก็อวดเถอะ ถ้าจิตแห้งผากจากธรรมเสียอย่างเดียวหาความสุขไม่ได้ ขอให้จิตชุ่มเย็นกับธรรม อยู่ที่ไหนเย็นไปหมด ไม่ทราบว่าจะไรบกพร่อง อะไรขาดเขินจิตไม่กระวนกระวาย จิตสบายเสียอย่างเดียวมันเลยสบายไปหมด ถ้าจิตบกพร่องเสียอย่างเดียว ได้มาอะไรๆ มีแต่บกพร่องตลอด ต้องการเรื่อย จะเอาอย่างนั้นจะเอาอย่างนี้ สุดท้ายตายทิ้งเปล่าๆ ไม่ได้อะไร เพราะฉะนั้นท่านจึงสอนให้อบรมจิต

นี่ทางวิทยุก็ออกแล้ว วิทยุเราที่เทศน์ทั่วประเทศเวลานี้ก็ออกทุกแห่งทุกหนแล้ว ควรจะได้ยินได้ฟัง เสียงในวิทยุนั้นก็คือเสียงเรานั้นเอง เสียงเราก็คือเสียงธรรมพูดอย่างตรงไปตรงมา ท่านทั้งหลายที่ไม่เคยได้ยินสำนวนของพระเทศน์แบบนี้ ก็ให้ฟังเอานะ เทศน์ทั้งหลายเราเคยเทศน์ หลวงตาก็เคยเทศน์แต่ก่อนที่ยังไม่เคยปฏิบัติ เรียนปริยัติอยู่ เขาเทศน์อย่างไรก็เทศน์แบบเขา เขาเทศน์เรื่องกล้วยหอมก็เทศน์แบบเขา เทศน์เรื่องกล้วยไซ้ก็เทศน์แบบเขา เทศน์ข้าวต้มขนมก็เทศน์แบบเขา กินข้าวต้มขนมเขาไปเรื่อย ๆ เจ้าของก็ไม่ทราบว่าจะธรรมเป็นยังไง ท่านสอนว่ายังไงก็ว่าเป็นเหมือนนกขุนทอง ไม่ได้ศัพท์ได้แสง นี่เวลาเรียนหนังสืออยู่ก็เป็นอย่างนั้น

เวลาออกมาปฏิบัตินี่นะ ที่นี้ความรู้ความเห็นขึ้นภายในจิตใจนี้ตรงแนว ๆ เคลื่อนไปอื่นไม่ได้นะ รู้ขึ้นยังไงต้องพูดตามความจริงที่รู้ที่เห็น ผิดถูกประการใดต้องพูดตามความผิดถูกที่รู้ที่เห็นนั้นออกมา ๆ ที่นี้ภาษาอย่างที่เราแสดงให้พี่น้องทั้งหลายฟังนี้ไม่ใช่ภาษาเดิมของเราละ ภาษาเดิมของเราที่เรียนปริยัติเหมือนทั้งหลายนั้นแหละ เทศน์ก็แบบเดียวกัน เราเคยเทศน์มาแล้ว แต่พอมาภาคปฏิบัติกลับตาลปัตรระกลายเป็นสำนวนโวหารเป็นขวานผ่าซาก เทศน์กระทบกระแทกแตกตัน โลกเขาเคยได้ฟังความนี้มันวลอ่อนหวาน เขาจะถือว่าธรรมะที่เทศน์ตรงไปตรงมาตามหลักความจริงนี่เป็นความกระทบกระแทกแตกตัน กระทบกระเทือนไป เป็นอย่างนั้น นอกจากผู้ที่ฟังเพื่ออรรถเพื่อธรรมจริง ๆ แล้ว จิตใจจะค่อยดูดี ๆ แล้วติดเลยที่นี้ละ นั่นเป็นอย่างนั้น

ภาษาธรรมะภาคปฏิบัติจึงตรงไปตรงมา เวลาปฏิบัติมันเห็นอยู่ในใจ มันเป็นอย่างนี้ ๆ เราจะเสียงไปพูดอย่างนั้นขัดต่ออันนี้ พูดไปไม่ได้ นั่น เป็นอย่างนี้ต้องพูดอย่างนี้ เป็นยังไงต้องพูดอย่างนี้ ที่นี้สำนวนเทศน์ก็เลยกลายเป็นขวานผ่าซากไป พูดอย่างตรงไปตรงมาตามที่รู้ที่เห็น ไม่ผิดไม่เพี้ยนไปอื่นละ มันต่างกันอย่างนี้แหละ สำนวนนี้มาเกิดเมื่อออกมาปฏิบัติแล้วนะ สำนวนที่เทศน์อยู่ทุกวันนี้ ไม่ได้เกิดมาดั้งเดิมเรียนให้พี่น้องทั้งหลายทราบ ดั้งเดิมก็เหมือนเรา ๆ ท่าน ๆ ที่เทศน์อยู่ทั่วประเทศไทย เราเคยเทศน์มาแล้วเทศน์อย่างนี้

แต่พอมาปฏิบัติธรรมรู้เข้าไปตรงไหน เห็นเข้าไปตรงไหน เราจะหลบๆ เลียงๆ ไปไม่ได้นะ มันขัดต่อความจริง เราต้องพูดตามหลักความจริงๆ เมื่อพูดตามหลักความจริงมันก็เลยกลายเป็นขวานผ่าซากเลย ตรงไปตรงมาๆ คือเลียงไม่ได้ เพราะฉะนั้นสำนวนธรรมที่เทศน์ให้พี่น้องทั้งหลายฟังกรุณาทราบตามที่เรียนให้ทราบนี่นะ คือเทศน์ตามหลักความจริงของธรรมที่เป็นยังไงๆ แล้วออกมาตามนั้น ๆ หลบๆ หลีกๆ เลียงๆ สูงๆ ต่ำๆ หลบนั้นหลบนี้ไม่เป็น ต้องตรงไปตรงมา ผิดบอกว่ามีผิดเลย ถูกบอกว่ามีถูกถ้าเพี้ยนๆ ไปไม่ใช่ธรรม ธรรมต้องตรงไปตรงมาตามหลักความจริง นี่ละที่เทศน์

ทุกวันนี้มันเป็นสำนวนอันนี้แล้วนะ สำนวนอย่างที่เทศน์ให้ท่านทั้งหลายฟัง เช่นอย่างออกทางวิทยุ ออกทางไหนก็ตาม เป็นสำนวนปาล้วนๆ ที่ออกมาจากภาคปฏิบัติ ได้รู้ได้เห็นเป็นขึ้นมายังไง เลียงไม่ได้ ต้องพูดตามหลักความจริงล้วนๆ ไปเลย มันเลยเป็นสำนวนกระแทกแตกตัน สำนวนขวานผ่าซากในความรู้สึกของกิเลส แต่ในความรู้สึกของธรรมนั้นยอมรับๆ ทันทิๆ นี่ละที่เทศน์ให้ท่านทั้งหลายฟัง ก็ให้กรุณาทราบเอาไว้ สำนวนอันนี้เป็นสำนวนป่า สำนวนภาคปฏิบัติ จึงพูดอย่างตรงไปตรงมาอย่างนั้น เวลาแกกิเลสจะหลบๆ เลียงๆ ไม่ได้ ต้องแก้แบบนี้แหละ กิเลสอยู่ตรงไหน ผางเข้าไปตรงนั้น ผางเข้าไปตรงนั้นเลยหลบหลีกไม่ได้ เวลาว่ามันก็รู้ตามนั้นแหละ ที่นี้เวลาเทศน์จะเทศน์แบบไหน ก็เทศน์แบบที่รู้

ให้พากันฟัง วิทยุก็เปิดอยู่ทุกแห่งทุกหน เวลาว่างมีให้เปิดวิทยุฟังแล้วนำมาเป็นคติเครื่องเตือนใจ วิทยุนี้มีหลายชั้นของธรรม ธรรมที่เราเทศน์นี้มีทุกชั้น ตั้งแต่พื้นๆ พูดให้มันเต็มเม็ดเต็มหน่วยเลย ตั้งแต่พื้นๆ ถึงนิพพานเลย ธรรมที่เราเทศน์ทั้งหมดนี้ไม่บกพร่อง ออกจากหัวใจนี้เต็มสัดเต็มส่วนทุกอย่าง หัวใจนี้ก็เหมือนกันเทศน์ถึงนิพพานได้เลย เราไม่สงสัย จากภาคปฏิบัติที่รู้ที่เห็นนี้แหละ ไม่ออกจากไหน แต่ก่อนไม่รู้ไม่เห็นมันก็พูดไม่ได้ ว่านิพพานก็ เอ๊ นิพพานมีจริงหรือไม่มีน้ำ นั่น เรียนไปถึงนิพพานยังไปตั้งเวทีตีกับนิพพานอีก เอ๊ นิพพานมีหรือไม่มีน้ำ

อ่านนิพพานอยู่ในตำรา แต่ใจมันไม่ยอมรับ เอ๊ นิพพานนี้มีหรือไม่มีน้ำ พอปฏิบัติเข้าไปๆ เจอเข้าอย่างจังๆ เป็นลำดับลำดับตั้งแต่พื้นๆ เจออย่างจังๆ ทั้งนั้น ที่พระพุทธเจ้าสอนไว้ไม่มีผิดเพี้ยนเลย ตรงแนวๆ นี่มันยอมรับๆ บินเรื่อย ฟุ้งๆ ผางเข้าถึงจุดอันใหญ่โตนั้นเสียว่านิพพานมีหรือไม่มีหายเจียบเลย เหนอ เป็นอย่างนี้หรือเท่านั้นพอ นี่ละธรรมพระพุทธเจ้าซึ่งบอกเข้าจุดที่ถูกต้องดีงามๆ ไม่มีผิดเพี้ยน จึงเรียกว่า สวากขาตธรรมตรัสไว้ชอบแล้ว ปฏิบัติตามเถอะจะรู้อย่างนี้

พระพุทธเจ้านิพพานแล้ว ธรรมนั้นแลวินัยนั้นแลเป็นศาสดาของเราทั้งหลาย แทนพระพุทธเจ้าเวลาพระองค์ล่วงไปแล้ว ผู้ใดปฏิบัติตามอรรถตามธรรมผู้นั้นชื่อว่า

ตามเสด็จพระพุทธเจ้าอยู่ตลอดเวลา ให้จำคำนี้ไว้นะ อย่าไปคิดว่าพระพุทธเจ้า
นิพพานอยู่เมืองนั้นเมืองนี้ นั่นเป็นสรีระ พระสรีระตายได้ด้วยกันคนเรา พระพุทธเจ้า
ท่านก็นิพพาน เรียกว่าตายได้ แต่ธรรมวินัยที่สอนไว้เป็นธรรมล้วนๆ ไม่ตาย ที่จะเป็น
ครูเป็นอาจารย์สอนพวกเราทั้งหลาย และเป็นศาสดาแทนพระพุทธเจ้า ให้ยึดหลักนี้ไว้
เท่ากับเราตามเสด็จพระพุทธเจ้าทุกฝีก้าวนั่นแหละ เอาละวันนี้เทศน์เพียงเท่านี้พอ

รับฟังรับชมพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th

และรับฟังจากสถานีวิทยุสวนแสงธรรม กรุงเทพฯ และสถานีวิทยุอุดร

FM 103.25 MHz